

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura NIK w Olsztynie

LOL – 4101-27-01/2012

P/12/193

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/193 Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt w latach 2011 – 2012 (do zakończenia kontroli NIK w jednostce kontrolowanej).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	Rafał Dmytrenko – Specjalista kp. upoważnienie do kontroli nr 82277 z dnia 10 września 2012 r. [dowód: akta kontroli str.]
Jednostka kontrolowana	EKO-AR Sp. z o.o. „w likwidacji” - Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Ruskiej Wsi, gmina Elk.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mateusz Kowalewski – Likwidator EKO-AR Sp. z o.o. [dowód: akta kontroli str. 3-9,264-265]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie opiekę nad psami oraz warunki techniczne i sanitarne w schronisku dla bezdomnych zwierząt, natomiast pozytywnie spełnienie formalnych wymogów dotyczących jego prowadzenia i finansowania.

Negatywną ocenę uzasadnia niezapewnienie warunków chroniących zwierzęta przed zimnem oraz niekontrolowanym przemieszczaniem się pomiędzy boksami, wysoka śmiertelność psów w schronisku, niewyznaczenie osobnych pomieszczeń dla samic z oseskami i osesków oddzielonych od matek oraz psów agresywnych, a także niezapewnienie możliwości codziennego korzystania z wybiegów przez psy.

Natomiast pozytywna ocena dotyczy zapewnienia dozoru weterynaryjnego, prowadzenia niezbędnej dokumentacji medycznej i działalności adopcyjnej, a także uregulowania z gminami współpracy w drodze umów cywilnoprawnych oraz rzetelnego finansowego rozliczania się z ich postanowień.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Spełnianie przez podmiot prowadzący schronisko wymogów formalnych, dotyczących decyzji i zezwoleń umożliwiających rozpoczęcie działalności schroniska.

Zezwolenie na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt firma EKO-AR Sp. z o.o. uzyskała od Wójta Gminy Elk w dniu 25 października 2010 r. Działalność Spółki w zakresie prowadzenia schroniska była nadzorowana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Elku w konsekwencji jego decyzji z 23 listopada 2010 r. o wpisie EKO-AR do podmiotów nadzorowanych (pod numerem identyfikacyjnym – 28053402).

Kierownikiem schroniska wyznaczonym przez zarząd EKO-AR był Mirosław Świdorski.

[dowód: akta kontroli str. 6-11]

W latach objętych kontrolą, na podstawie umów na odławianie i przyjmowanie oraz utrzymanie bezdomnych psów w schronisku, działalność schroniska obejmowała:

- w 2011 r. - gminę i miasto Elk,
- w 2012 r - gminy: Kruklanki, Pozezdrze, Ryn, Wieliczki i Działdowo (tylko na przyjmowanie psów) oraz miasta: Elk i Grajewo.

Zobowiązania EKO-AR, określone w tych umowach, obejmowały m.in. zapewnienie opieki weterynaryjnej przebywającym w schronisku zwierzętom, prowadzenie ewidencji zwierząt w celu ich identyfikacji oraz wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przekroczenia przez schronisko przewidzianej maksymalnej liczby 400 zwierząt.

W każdym przypadku zezwolenia na odławianie psów z terenu poszczególnych gmin, z którymi podpisano stosowne umowy, były wydawane w formie decyzji wójtów/burmistrzów.

[dowód: akta kontroli str. 12-50,150]

Uwagi dotyczące badanej działalności

Stwierdzono, że na terenie dwóch gmin, po podpisaniu ww. umów odłowiono psy nie posiadając jeszcze zezwoleń, wymaganych art. 7 ust 1 pkt 3 i ust 6 oraz art. 9 ust 1 b i ust.2 ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach¹. I tak:

- umowę z gminą Ryn zawarto 10 lutego 2012 r. a zezwolenie na odławianie psów wydane zostało 27 lutego 2012 r. (do tego czasu bez zezwolenia odłowiono 2 psy),
- umowę z gminą Pozezdrze zawarto 31 stycznia 2012 r. – zezwolenie wydane zostało 23 kwietnia 2012 r. (bez zezwolenia odłowiono 3 psy),

Należy jednak podkreślić, iż ww. działania miały charakter interwencyjny (psy po kolizji, psy stwarzające zagrożenie dla mieszkańców oraz porzucone szczeniaki).

[dowód: akta kontroli str. 12-54,172]

EKO-AR podpisała (w dniach 15 i 19 maja 2012 r.) z dwiema osobami umowy o współpracy w zakresie pomocy w prowadzeniu schroniska o charakterze wolontariackim. Wolontariusze zobowiązali się do m.in. zabierania psów na spacer, pomocy przy karmieniu, pojeniu i pielęgnacji psów. W obu przypadkach jako datę zakończenia umów określono dzień 31 lipca 2012 r.

W sprawie funkcjonowania wolontariatu w schronisku w badanym okresie Kierownik schroniska wyjaśnił, że: „współpracę z wolontariuszami nawiązano wiosną br. po podpisaniu z nimi umów, były to pojedyncze osoby które głównie w weekendy wykonywały drobne prace na terenie schroniska (wyprowadzanie psów na spacer, sprzątanie wybiegów). Współpraca zakończyła się po interwencji w schronisku 26 czerwca br. przedstawicieli fundacji ROTTKA z Krakowa i BERNARDYN z Anielina, w wyniku której odebrano schronisku 16 psów na podstawie art. 7 ust 3 ustawy o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r. Po tej interwencji wolontariuszki zrezygnowały z pomocy schronisku”.

[dowód: akta kontroli str. 77-79,126-127]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

¹ Dz.U. z 2005 r. Nr 236 poz. 2008 ze zm.

2. Ocena stanu technicznego i sanitarnego schroniska oraz zapewnienia właściwych warunków bytowania zwierząt

Opis stanu faktycznego

2.1. Stan techniczny i sanitarny schroniska oraz warunki bytowania zwierząt

Przeprowadzone w dniach 12 i 14 września oględziny stanu technicznego i sanitarnego schroniska, warunków bytowania zwierząt oraz stosownej dokumentacji wykazały m.in. że:

- teren schroniska był utwardzony betonem i ogrodzony metalową siatką;
- zwierzęta zdrowe utrzymywano w wyodrębnionych pomieszczeniach w separacji ze względu na płeć (osobno samce i samice);
- w ww. pomieszczeniach zwierzęta miały zapewnioną swobodę ruchów (nie stosowano uwięzi) oraz miały stały dostęp do wody i do światła dziennego oraz ochronę przed upałem i opadami;
- zwierzętom podawano suchą karmę w miskach rozstawianych na czas karmienia. Karma nie zjedzona przez psy była wrzucana do betonowych koryt w boksach;
- zabiegi lecznicze, w tym chirurgiczne, przeprowadzane były w przeznaczonych w tym celu pomieszczeniach. W wyodrębnionych pomieszczeniach przechowywano też produkty lecznicze i dezynfekcyjne, a także karmę;
- schronisko wyposażone było w chłodnię służącą do czasowego przetrzymywania zwłok psów;
- wyodrębnione było pomieszczenie biurowe z możliwością przechowywania dokumentacji, pomieszczenie socjalne oraz pomieszczenia do wydawania zwierząt ze schroniska;
- do obsługi zwierząt w schronisku zatrudniono pięć osób: kierownika schroniska, trzech kierowców-pielęgniarzy (w tym jednego na umowę-zlecenie) oraz jednego pielęgniarza.

[dowód: akta kontroli str. 55-76]

Ustalone nieprawidłowości

Ponadto, w wyniku oględzin stwierdzono:

- Wyodrębnione boksy oznaczone jako izolatki, znajdowały się w pawilonie, w którym przebywały również zdrowe zwierzęta oraz zwierzęta będące w trakcie kwarantanny. Przegrody między boksami nie uniemożliwiały przedostawania się zwierząt z boksów do boksów. W trakcie oględzin ujawniono bowiem przypadki niekontrolowanego przemieszczania się psów pomiędzy boksami. Widoczne były liczne, prowizoryczne naprawy przegród, nie dające jednak gwarancji na skuteczne uniemożliwienie przemieszczania się psów. Było to niezgodne z przepisami § 2 ust 1 pkt 2 i ust 2 pkt 1 oraz § 4 ust 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt²
- Schronisko nie posiadało boksów/pomieszczeń na stałe wyznaczonych do utrzymywania samic z oseskami i osesków oddzielonych od matek. Zarówno samice z oseskami jak i oseski utrzymywane były w boksach znajdujących się w pawilonie B, pełniącym funkcję szpitalika. Przebywały tam również psy w trakcie kwarantanny. Biorąc pod uwagę, że przegrody nie były szczelne a psy przemieszczały się pomiędzy boksami, utrzymywanie w tych warunkach osesków nie gwarantowało bezpieczeństwa ich zdrowia.

² Dz.U. z 2004 r. Nr 158, poz. 1657

Wyżej opisany stan faktyczny nie spełniał wymogów określonych w § 2 ust 1 pkt 3, ust 2 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt.

- W boksach występowały ubytki podłoża oraz stwierdzono zatkanie kratak maskujących ściekowe kanały odpływowe znajdujące się poniżej posadzki boksów, co skutkowało trudnościami w utrzymaniu czystości oraz obniżało skuteczność zabiegów dezynfekcyjnych. Pomimo skanalizowania terenu ścieki i odchody zalegały w kanalizacji. W trakcie oględzin stwierdzono odchody na posadzkach boksów oraz w kanałach odpływowych znajdujących się w boksach. Ujawniono również odchody zalegające w samych korytach odpływowych oraz to, iż część odchodów stałych zbieranych z wybiegów zewnętrznych była składowana poza terenem schroniska. Okoliczności te powodowały wyraźnie wyczuwalną woń odchodów w schronisku. Stan powyższy był niezgodny § 4 ust 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.
- Większość psów w schronisku utrzymywana była w kojcach bez bud. Na 116 psów przypadało 17 bud, które nie były zaopatrzone w podściółkę. Maty stosowane w każdym boksie izolowały jedynie od podłoża. Kubatura pawilonu przekraczała 4000m³ w związku z tym nie było możliwości aby zimą psy przebywające w pawilonie były w stanie ogrzać to pomieszczenie ciepłem własnym w stopniu umożliwiającym egzystencję na właściwym poziomie, a nie było żadnego systemu dogrzewania. Schronisko posiadało wybiegi o piaszczystym podłożu. Wybiegi były wspólne dla 4-5 boksów a psy wypuszczane były rotacyjnie, czyli nie codziennie. Opisany wyżej stan nie był zgodny z wymogami § 4 ust 3 i § 5 rozporządzenia.
- Odsetek padłych w schronisku psów w stosunku do przyjętych wyniósł w 2011 r. 37% i aż 41% w 2012 r. (wg danych w kartach zwierząt).

Ustosunkowując się do powyższych nieprawidłowości, kierownik Schroniska Mirosław Świderski, podał m.in.:

- *„Izolatki znajdowały się po prawej stronie pawilonu B (dla leczonych psów) - po lewej stronie pawilonu znajdowały się psy w trakcie kwarantanny ale tylko wtedy, gdy było dużo odłowień psów przez schronisko. Przemieszczanie psów między boksami miało charakter sporadyczny (...).”*
- *„Dla samic z oseskami przygotowywano boksy, do których wstawiano budy z podściółką, w zależności od potrzeb i starano się aby te boksy nie stykały się z boksami w których były psy dorosłe”.*
- *„Budynki schroniska są zaadoptowane po byłej chlewni i w związku z tym w niektórych boksach są ubytki powstałe w wyniku codziennej eksploatacji. Do mycia boksów stosuje się myjki ciśnieniowe, które również mogą powodować powiększanie się tych ubytków. W harmonogramie napraw i remontów opracowanym przez Prezesa Zarządu przewiduje się uzupełnianie ubytków posadzki w miesiącach lipiec-wrzesień br. Uważam, że właściwa dezynfekcja i czyszczenie pomieszczeń przeznaczonych na pobyt psów nie jest utrudniona, ponieważ obie te czynności wykonuje się pod ciśnieniem. Moim zdaniem kanalizacja spełnia swoje zadanie, ponieważ duża ilość wody używanej do mycia wypełnia studzienki osadowe powodując odprowadzanie ścieków do głównego kolektora. Podczas oględzin kontrolowano tę część pawilonu B w której nie było psów i dlatego studzienki były suche. Odchody stałe zbierane z wybiegów zewnętrznych są składowane poza terenem w formie kompostu tzn. przekładane słomą”.*

- „*Bołączką schroniska jest mała liczba bud, dlatego wstawiano je głównie do boksów z małymi psami lub z psami z krótką sierścią. Podściółkę (siano) wkładamy do wszystkich bud w okresie zimowym. W miarę pozyskiwania materiału w postaci desek, skrzyń drewnianych pracownicy zbijają kolejne budy. Kierownik podał także, że po jednej stronie pawilonów A i B znajdowało się ok. 27 boksów a wybiegi są tylko 4. Dlatego nie było możliwości wypuszczenia na wybieg wszystkich psów jednocześnie a jedynie rotacyjnie*”.
- „*Głównym powodem dużej ilości zgonów była zła kondycja bezdomnych psów wyłapywanych na terenach samorządów. Psy, które nie mają właściciela są zarażone wieloma chorobami. W wielu przypadkach były to szczeniaki, które nie otrzymały w porę szczepień ochronnych (przed przybyciem do schroniska). Kolejną przyczyną zgonów psów były zagryzienia - 8 w 2011 r. i 19 w 2012 r.*”.

[dowód: akta kontroli str. 55-79,150,152,171]

Opis stanu
faktycznego

2.2. Opieka weterynaryjna

2.2.1 W badanym okresie opiekę weterynaryjną nad psami w schronisku sprawował lekarz weterynarii zatrudniony na podstawie umowy zlecenia. Z dokumentacji w schronisku wynikało że lekarz przeprowadzał co najmniej raz w tygodniu kontrolę stanu zdrowia zwierząt. Ponadto przeprowadzał zabiegi sterylizacji i kastracji, które były dokumentowane w „Karcie zwierzęcia”. Każdy pies przyjmowany do schroniska był szczepiony przeciwko wściekliźnie, w terminie nieprzekraczającym czasu kwarantanny, tj. 14 dni od momentu przyjęcia psa. Szczepienie to było wykazywane także w indywidualnej „Karcie zwierzęcia”. W badanym okresie w schronisku lekarz weterynarii dokonał 11 eutanazji – 4 w 2011 i 7 w 2012 r. W „Karcie zwierzęcia”, psa poddanego eutanazji lekarz wpisywał jej przyczynę (np. „pies po pogryzieniu, uszkodzenie krtani i tchawicy”) oraz datę wykonania.

[dowód: akta kontroli str. 80-88,153]

2.2.2 Lekarz weterynarii z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ełku przeprowadził w okresie prowadzenia schroniska dla zwierząt przez firmę EKO-AR, łącznie 10 kontroli (w dniach 16.11 i 17.12.2010 r., 24.02, 04.04, 20.09, 03.11 i 30.12.2011 r., 25.04.2012, 19.06.2012 r. oraz 2.08.2012 r.). Zalecenia urzędowego lekarza weterynarii z kolejnych kontroli (wyłączywszy kontrolę przeprowadzoną 2.08.2012 r.) dotyczyły m.in. konieczności zwiększenia ilości wyściółki w okresie zimowym dla suk ze szczeniętami oraz psów chorych, wymiany starych poidel na nowe, opracowania harmonogramu sprzątnięcia i karmienia i opracowania procedur mycia i dezynfekcji.

2.2.3 Książka kontroli sanitarnej zawierała wszystkie kolejne wpisy odnośnie kontroli przeprowadzonych przez urzędowego lekarza weterynarii, począwszy od kontroli przeprowadzonej w dniu 20 września 2011 r. (brak było wcześniejszych wpisów do książki z kontroli przeprowadzonych przed 20 września 2011 r.)

Ustalone
nieprawidłowości

W przypadku ostatniej kontroli przeprowadzonej w dniu 2 sierpnia 2012 r. (po interwencji w schronisku z 26 czerwca br.) zalecenia lekarza weterynarii obejmowały m.in. wymianę kratki ściekowej uniemożliwiających odpływ nieczystości, usunięcie ubytków w posadzkach, podzielenie dużych wybiegów aby wszystkie psy mogły korzystać z wybiegów jednocześnie, odnowienia ogrodzenia we wszystkich boksach wewnątrz budynku, uszczelnienia boksów tam gdzie psy miały możliwość przejścia do innego boksu. Ww. zalecenia do zakończenia kontroli NIK nie zostały wykonane.

[dowód: akta kontroli str. 86,89-125]

2.3 W dniu 26 czerwca 2012 r. w Schronisku miała miejsce interwencja podjęta przez fundację „ROTTKA” oraz Fundację Zwierząt Skrzywdzonych BERNARDYN. W jej wyniku odebrano (na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt) Schronisku 16 psów. Interwencja ta odbyła się na podstawie postanowienia Prokuratora Rejonowego w Elku z dnia 26 czerwca 2012 r. sygn. 1 DS.659/12 i oprócz przedstawicieli (prezesów) obu ww. fundacji uczestniczyli w niej: przedstawiciel Straży Ochrony Zwierząt, lekarz weterynarii występujący z ramienia fundacji oraz jako asystujący przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Elku.

Po tej interwencji (w dniu 28 czerwca 2011 r.), wizję lokalną schroniska przeprowadzili przedstawiciele Urzędu Miasta w Elku, stwierdzając m.in., iż odebranie zwierząt ze schroniska nastąpiło bez uwzględnienia opinii lekarza weterynarii nadzorującego zwierzęta w schronisku i bez zgody Prezesa EKO-AR, a wygląd przetrzymywanych psów nie świadczył o niewłaściwej opiece nad nimi. Wyniki wizji lokalnej stanowiły jedną z podstaw złożenia przez EKO-AR zażalenia na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Elku w sprawie odebrania chorych zwierząt, a następnie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez prezesa Fundacji ROTTKA z Krakowa, polegającego na bezprawnym odebraniu Schronisku 16 psów. W obu przypadkach EKO-AR uzyskała od Prokuratury decyzje odmowne. Żaden z organów samorządów posiadających umowy ze schroniskiem, w przedmiocie odebrania zwierząt, do dnia zakończenia kontroli NIK nie wydał decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt.

Kontroler NIK zwrócił się w trybie art. 29 ustawy o NIK do prezesów uczestniczących w interwencji o dodatkowe informacje na temat podstaw interwencji w schronisku oraz podjętych w jej wyniku działań. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami ANIMALS, które na prośbę fundacji ROTTKA przyjęło pod opiekę 4 z pośród 16 psów odebranych ze schroniska w trybie art. 7 ust 3 ustawy o ochronie zwierząt w przekazanej informacji stwierdziło, że psy odebrane schronisku EKO-AR miały choroby skóry zauważalne bez szczegółowych badań, co mogło świadczyć o występowaniu nieprawidłowości w zakresie nieodpowiednich warunków utrzymywania psów w schronisku (brak sterylności pomieszczeń, brak izolacji zwierząt chorych od zdrowych oraz nieodpowiednia opieka weterynaryjna), ponadto stwierdzono, że psy były wychudzone.

[dowód: akta kontroli str. 173-213,215-250,272-273]

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

*Opis stanu
faktycznego*

3. Ocena rzetelności prowadzonej dokumentacji dotyczącej przyjmowania zwierząt do schroniska, zabiegów pielęgnacyjnych i weterynaryjnych, eutanazji i adopcji oraz ocena wykorzystania środków z budżetów gmin.

3.1 W badanym okresie dla każdego nowoprzyjętego psa zakładano „Kartę Ewidencyjną” prowadzoną ręcznie przez kierownika schroniska, która zawierała m.in. takie elementy jak: kolejny numer ewidencyjny tożsamy z numerem nadawanym przez program komputerowy służący do obsługi schroniska (firmy Datum Software z Krakowa), datę przyjęcia (płeć, rasę, maść) psa, zleceniodawcę odłowienia zwierzęcia (samorząd z którym schronisko podpisało umowę) oraz opis ogólnej kondycji fizycznej poszczególnych psów w momencie przyjęcia ich do schroniska.

[dowód: akta kontroli str. 143]

W schronisku prowadzony był w formie elektronicznej - wymagany w § 6 ust.1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia

schronisk dla zwierząt - wykaz zwierząt w nim przebywających. W skład wykazu wchodziły m.in. następujące elementy:

- kartę zwierzęcia (zawierającą dane takie jak Karta Ewidencyjna i dodatkowo datę odbycia kwarantanny, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych, dane dotyczące wydania psa ze schroniska),
- rejestr zwierząt przyjętych (zawierający np. numer chipa, identyfikacyjny, określenie rasy, rejon odłowienia, płeć, maść, wiek, datę przyjęcia do schroniska),
- rejestr zwierząt przebywających w schronisku, który informował o aktualnej liczbie zwierząt przebywających w schronisku,
- rejestr zwierząt wydanych, statystykę, w której wykazane były sumarycznie dane m.in. dotyczące przyczyn zgonów, eutanazji i liczbie adopcji

[dowód: akta kontroli str. 144-149]

Stwierdzono, że w latach 2010,2011 oraz na koniec III kwartału 2012 r. dane dotyczące funkcjonowania schroniska przedstawiały się następująco:

- średnia liczba psów w boksie wynosiła odpowiednio 2,3 i 2,
- liczba boksów wynosiła 60,105 i 105,
- liczba psów przyjętych do schroniska wynosiła 141, 328 i 221,
- wielkość populacji psów na koniec ww. okresów wynosiła 125,164 i 152,
- liczba zwierząt wysterylizowanych/wykastrowanych wyniosła 0/0,4/4 i 56/55
- liczba psów adoptowanych wyniosła 14, 164 i 132, tj. 10%, 50%, 60% w stosunku do przyjętych w tych samych latach

[dowód: akta kontroli str. 77-79,150]

3.2 Zasady i wymogi adopcji zwierząt ze schroniska zostały określone w obowiązującym „Regulaminie schroniska dla bezdomnych zwierząt”, który wprowadzał m.in. następujące warunki:

- psy przebywające w schronisku mogły być oddane nowym właścicielom nie wcześniej niż po upływie 14 dni od przyjęcia psa do schroniska;
- psy mogły być wydane dotychczasowym właścicielom lub nowym właścicielom po oznakowaniu ich mikroczipem (jeżeli wcześniej nie były oznakowane), zaszczepieniu przeciwko wściekliźnie i po zbadaniu przez lekarza weterynarii;
- każda osoba odbierająca psa ze schroniska zobowiązana była do podpisania umowy adopcyjnej;
- kierownik schroniska wydawał pokwitowanie za pobrane opłaty i umieszcza w ewidencji zwierząt dane osoby zabierającej zwierzę;
- wysokość opłat w związku z pobytem psa w schronisku oraz opłaty adopcyjnej określono w załączniku do „Regulaminu schroniska dla bezdomnych zwierząt”, i tak opłaty wynosiły m.in.:
 - 150 zł za adopcję dorosłego psa,
 - 100 zł za adopcję szczeniaka,
 - 25 zł za dobę za zwrot kosztów pobytu zwierzęcia w schronisku powyżej 2 dni,

- 220 zł zwrot kosztów odłowienia oraz transportu do schroniska w przypadku odbioru psa przez właściciela,
- 15 zł za szczepienie przeciwko wściekliznie.

[dowód: akta kontroli str. 128-135]

W okresie objętym kontrolą Schronisko przekazało do adopcji 155 psów, z tego 42 psy w 2011 r. i 113 w 2012 r., w tym 39 adopcji dokonanych w dniach 3 i 17 lipca 2012 r. przez organizacje ROTKA i BERNARDYN zajmujących się ochroną zwierząt. W obu przypadkach Prezydent Miasta Ełku wyraził zgodę na adopcję psów jednocześnie obligując organizacje do sterylizacji psów (które w schronisku nie zostały poddane temu zabiegowi w schronisku) na koszt organizacji lub osób prywatnych. Wobec 3 z ww. psów także Burmistrz Miasta Grajewa wyraził w dniu 3 lipca 2012 r. zgodę na ich adopcje przez fundację ROTKA – dotyczyło to zwierząt, które wymagały wzmożonej opieki weterynaryjnej.

W każdym przypadku adopcji psa sporządzana była umowa adopcyjna z nowym właścicielem psa. Osoba adoptująca psa była zobowiązana zapisami umowy adopcyjnej do traktowania zwierzęcia zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt³, tj. m.in. zapewnienia mu stałego dostępu do czystej wody, odpowiednie wyżywienie, ochronę przed chłodem, wysokimi temperaturami a także zapewnić wystarczającą ilość ruchu i opiekę weterynaryjną oraz szczepienia ochronne i odrobaczanie. Od 1 grudnia 2011 r. w umowach każdorazowo wpisywana była data kastracji lub sterylizacji oddawanego do adopcji psa.

W okresie objętym kontrolą miały miejsce dwa przypadki zwrotu psów przez nowych właścicieli ze względu na agresywność zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 136-142, 199-201, 217-218,262-263,266]

3.3 Wysokość środków pozyskanych na prowadzenie schroniska w latach 2010-2012 (I półrocze).

W badanym okresie schronisko uzyskiwało przychodów ze środków publicznych. W latach 2011 EKO-AR zawarła 2 umowy z samorządami (z gminą Ełk i miastem Ełk) na odławianie i przyjmowanie oraz utrzymanie bezdomnych psów w schronisku. W 2012 r. spółka zawarła 7 takich umów, tj. z gminami: Działdowo (bez odławiania), Kruklanki, Pozezdrze, Ryn, Wieliczki oraz miastami Ełk i Grajewo. Wynagrodzenie EKO-AR za świadczone usługi zostało określone według stawki dobowej za jednego psa, a w jednym przypadku (Grajewo) w formie miesięcznego ryczałtu 93 500 zł. Stawki brutto określone w umowach z samorządami za przyjmowanie oraz utrzymanie bezdomnych psów w 2012 wynosiły Działdowo – 7,38 zł, Kruklanki – 7,13, Pozezdrze – 8,61, Ryn – 7,13, Wieliczki – 6,15 oraz miasto Ełk – 8,61 za dobo/psa (dorosłego). Natomiast umowne kwoty brutto za jednorazowe odławianie psów (niezależnie od ich liczby) wynosiły Kruklanki – 55,35 zł, Pozezdrze – 0 zł, Ryn – 61,50 zł, Wieliczki – 0 zł oraz miasto Ełk – 184 zł. Przychody osiągnięte z tytułu realizacji umów wyniosły ogółem 47 415,43 zł w 2010 r., 576 139,94 zł w 2011 r. oraz 293 917,16 zł w I półroczu 2012 r. W poniższej tabeli zestawiono przychody schroniska w I półroczu 2012 r. w odniesieniu do gmin z którymi schronisko podpisało umowę:

³ Dz.U z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, ze zm.

3.4 Koszty poniesione na opiekę nad zwierzętami w latach 2010-2012 (I półrocze).

Miesiąc	Gmina	Przychody za wylapywania psów	Przychody za utrzymanie psów w schronisku
styczeń	Miasto Elk	3 750	39 405
luty	Miasto Elk	2 550	38 815
	Ryn	100	147
	Pozezdrze	0	256,20
marzec	Ryn	0	179
	Kruklanki	90	220
	Pozezdrze	0	672
	Działdowo	650,41	600
	Grajewo	ryczałt	6504,06
	Miasto Elk	2400	39583
kwiecień	Miasto Grajewo	ryczałt	7723,58
	Działdowo	0	1800
	Kruklanki	0	500
	Ryn	50	268
	Pozezdrze	0	660
	Miasto Elk	2550	39087
	Miasto Elk	2 100,00	39 905,00
maj	Miasto Grajewo	ryczałt	7 723,58
	Gmina Działdowo	0,00	1 860,00
	Gmina Kruklanki	0,00	175,00
	Gmina Pozezdrze	0,00	660,00
	Gmina Ryn	0,00	350,00
czerwiec	Gmina Działdowo	0,00	1 596,00
	Gmina Kruklanki	0,00	175,00
	Miasto Grajewo	ryczałt	7 723,58
	Gmina Pozezdrze	0,00	825,20
	Gmina Ryn	50	604,40
	Miasto Elk	1650	36 729
	RAZEM	15 940,41	274 749,20

[dowód: akta kontroli str. 12-50,151,267]

Koszty prowadzenia schroniska wyniosły 411 466,05 zł w 2011 r. i 233 362 zł w I półroczu 2012 r. W wybranych miesiącach w okresie objętym kontrolą, biorąc pod uwagę dzienny koszt utrzymania schroniska w 2011 r. – 1582,80 zł i w 2012 r. – 1614,92 zł oraz liczbę psów w wybranych okresach (czerwiec 2011 r. - 229 psów oraz maj 2012 r. - 240 psów), dzienny koszt utrzymania psa w schronisku wynosił odpowiednio: 6,91 zł w 2011 r. oraz 6,72 zł w 2012 r.

Ewidencję księgową spółki w badanym okresie prowadził zewnętrzny podmiot – biuro rachunkowe z Elku, na podstawie umowy zawartej w dniu 1 listopada 2010 r. Zgodnie z umową księgi rachunkowe i ewidencje były przechowywane w biurze rachunkowym.

[dowód: akta kontroli str. 151,154-170,253-261]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia rozliczanie się z postanowień umów cywilnoprawnych zawartych z gminami w zakresie zapobiegania bezdomności zwierząt, pomimo niezapewnienia należytych warunków ich bytowania w schronisku.

IV. Wnioski

*Wnioski
pokontrolne*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Dokonanie napraw przegród pomiędzy boksami, w taki sposób aby uniemożliwić niekontrolowane przemieszczanie się psów oraz dokonywanie na bieżąco naprawy uszkodzeń i ubytków podłoża w boksach.
2. Wyznaczenie w pawilonach osobnych boksów dla samic z oseskami oraz dla osesków oddzielonych od matek, a także dla psów agresywnych.
3. Zapewnienia ochrony psów przed zimnem m.in. poprzez zwiększenie liczby bud w pawilonach.
4. Zapewnienie możliwości codziennego korzystania przez psy z wybiegów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 16.11.2012 r.

Kontroler
*Rafał Dmytrenko
Specjalista kp.*

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Wojciech Przywieczerski
Wicedyrektor